

РОЗДІЛ 1

ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ В ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ

В. О. Вакал, В. М. Зігунов

*Сумський державний педагогічний
університет імені А.С.Макаренка*

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ІНКЛЮЗИВНОГО ТУРИЗМУ В СУЧАСНОМУ СВІТІ

В статті розглядається сучасний стан розвитку інклюзивного туризму в світі. Установлено, що туризм для людей з інвалідністю є досить новим видом діяльності в Україні. Проаналізовано світовий досвід інклюзивного туризму на прикладі Ізраїлю, Словенії, Іспанії. Визначено заходи, щодо вирішення розвитку інклюзивного туризму в Україні.

Ключові слова: *інклюзивний туризм, інфраструктура, безбар'єрне середовище, інвалідність, інфраструктура.*

The article considers the current state of development of inclusive tourism in the world. It is established that tourism for people with disabilities is a fairly new activity in Ukraine. The world experience of inclusive tourism on the example of Israel, Slovenia, Spain is analyzed. Measures to address the development of inclusive tourism in Ukraine have been identified.

Keywords: *inclusive tourism, infrastructure, barrier-free environment, disability, infrastructure.*

Постановка проблеми. Ми завжди вибираємо найзручніший простір для себе, не важливо де – вдома, в офісі, у подорожі або під час зустрічі. Розуміння зручності часто є ключовим у виборі послуг або місць. Та не всі місця однаково доступні для всіх, і не лише з фінансового боку, а й з фізичного. У галузі туризму питання доступного простору таке ж актуальне, як і в будь-якій іншій.

Кожна людина в сучасному світі, незалежно від зовнішності, походження, стану здоров'я має право на вільне існування, рівні права, можливість навчатись,

брати участь у суспільному житті та вільно подорожувати своєю країною та світом. В усьому світі, за оцінками ВООЗ, налічується більше одного мільярда людей з обмеженими можливостями.

Мета роботи. Розкрити реальний стан інклюзивного туризму в світі та в Україні.

Виклад основного матеріалу. Інклюзія – це процес реального включення осіб з особливими потребами в активне суспільне життя.

Інклюзивний туризм означає, що кожна людина, яка вирішила мандрувати має вільно користуватися туристичними послугами. Головний принцип інклюзивного туризму – враховувати особливі потреби тих категорій людей, які їх потребують:

- доступність і зручність міст;
- сервіс з додатковими послугам

Всесвітня організація охорони здоров'я налічує 785 млн. дорослих людей з обмеженими можливостями [2]. Це люди, які всім серцем бажають бути вільними не тільки у своїх думках, а й у реальному часі. Вони потребують постійної людської допомоги та допомоги на рівні держави. Актуальною проблемою в туристичній галузі наразі є розвиток інклюзивного туризму.

Великобританія – держава, яка стала яскравим прикладом по впровадженню інклюзивного туризму. В країні працює окремий спеціалізований туроператор Tourismforall [6], в музеях проводять спеціальні екскурсії, транспорт облаштовують для людей з обмеженими можливостями. Готелі, виставкові центри, крамниці, ресторани, історичні пам'ятки стають загальнодоступними для всіх категорій людей.

В країні працює сайт, який радить створити свій індивідуальний туристичний маршрут згідно до своїх потреб та захоплень. Зрозуміла та доступна інформація розташована

на сайті, а також необхідні поради для замовлення необхідної екскурсії, вибору та бронювання готелю, розробка мапи пересування [6].

Вже кілька останніх років, Словенія багато уваги надає удосконаленню безбар'єрності туристичної інфраструктури: створені окремі місця для паркінгу біля визначних історичних пам'яток, екологічні стежки, пандуси та просторі підйомачі для зручного доступу в міські галереї, музеї та зоопарк, побудовані тротуари спеціальної конфігурації, багато банкоматів для більш зручного доступу людей з вадами зору, що використовують шрифт Брайля [3].

Доступність Ізраїлю для людей з особливими можливостями починається в міжнародному аеропорту BenGurion [4]. Кожен турист в інвалідному візку отримує особистий супровід, під час виходу з терміналу, передбачені спеціальні митні коридори та віконце паспортного контролю. В будівлі є підйомники для візочків та спеціально облаштовані санітарні кімнати з поручнями.

Скеля з легендарною-історичною фортецею – Масада – стала «безбар'єрною» для людей з обмеженнями аж до самої вершини. Частина цього найважливішого туристичного об'єкта була облаштована так, щоб ті, хто страждають розладом зору, могли сприймати стародавні камені на дотик.

На морських пляжах розташовані спеціально обладнані просторі роздягальні та душові кабінки, туалети, тераси з навісами і зручними під'їздами та спусками до моря. Для купання існують спеціальні коляски для води. [3].

Рада з туризму Іспанії велику увагу приділяє інклюзивному туризму. Центральні вулиці міст обладнані рампами. Кожна нова станція метро має спеціальне обладнання для людей з обмеженими можливостями. Створений спеціальний інформаційний сайт «Доступний туризм», що містить всі відомості про відповідні поїздки в Каталонію. Постійно

зростає число мов, на яких працює сайт. Зараз їх шість: каталонська, іспанська, англійська, французька, італійська та німецька [3].

В Україні лише починає розвиватися інклюзивний туризм, про що свідчать окремі об'єкти інфраструктури.

У залізничного перевізника ПАТ «Укрзалізниця» в наявності є спеціальні вагони-купе з місцями для людей на візках. У таких вагонах 20 спальних місць та два місця для людини з інвалідністю і супроводжуючого, спеціально облаштований санвузол. Готелі категорій 4-5* обов'язково мають принаймні один номер та доступну інфраструктуру готелю для людей з обмеженими можливостями.

В Стратегії розвитку туризму і курортів на 2017-2026 рр. передбачено забезпечення доступності об'єктів туристичної інфраструктури в Україні для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення [5].

Корисним для України стане досвід сусідньої Польщі, яка за короткий проміжок часу зробила все для покращення доступності, а Варшава отримала статус кращого міста по доступності за версією щорічної премії Access CityAward – 2020 [1].

Для повноцінного розвитку інклюзивного туризму в Україні необхідно видозмінювати та вдосконалювати інфраструктуру, розвивати волонтерський рух. Створювати безбар'єрне середовище та доступність інфраструктури. Для туристів з обмеженими можливостями мають бути доступними об'єкти культури, музеї, театри, архітектурні та історичні пам'ятки, громадські установи, заклади громадського харчування, готелі.

Створити спеціальний сайт про інклюзивний туризм, де можна обрати пам'ятки, доступні при різній формі обмежень у туристів, дізнатися подробиці функціонування транспорту, знайти готель з доступною інфраструктурою, замовити тур по маршруту, доступному для інвалідного візка.

Висновок. Світовий досвід показує, що туристи з обмеженими фізичними можливостями займають важливий сегмент туристичного ринку. Туризм для людей з інвалідністю є необхідним видом туризму у кожній країні. Це один з тих видів туризму який розвивається.

Створення «доступного середовища», розробка екскурсійних маршрутів, з урахуванням їх доступності, дозволить створити рівні умови для подорожей людей з обмеженими можливостями, що буде сприяти їх реабілітації та соціалізації, а також дозволить брати повноцінну участь в житті суспільства.

Список використаних джерел

1. Access CityAward 2020. URL: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=1141&eventsId=1442&furtherEvents=yes> (датазвернення 23.01.2020 р.).
2. 2.Международная статистика инвалидности, 2016. URL: http://specialbank.ru/2016/12/23/stats_world.
3. Международный опыт организации туризма для людей с ограниченными возможностями. URL: <https://studbooks.net/>
4. 4.IsraelAirports. URL: <https://www.iaa.gov.il/enHUS/airports/bengurion/Pages/default.aspx> (дата звернення 06.04.2020 р.)
5. Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року. Офіційний сайт Кабінету міністрів України.ті
6. TourismforAll. URL: <https://www.tourismforall.co.uk> (дата звернення 06.04.2020 р.)